

DALYVAVIMO ES INSTITUCIJŲ, JŲ DARBO GRUPIŲ, KOMITETŲ POSĖDŽIUOSE IR SUSITIKIMUOSE SU ES INSTITUCIJŲ IR VALSTYBIŲ NARIŲ ATSTOVAIS ATASKAITOS FORMA

Posėdžio institucinė forma, vieta, laikas ir dalyviai: 2017 m. balandžio 25 d. Briuselyje (Belgijos Karalystė) vyko aštuonioliktasis „Horizontas 2020“ saugumo mokslinių tyrimų programos „Saugi visuomenė – laisvės ir saugumo užtikrinimas Europoje ir jos piliečiams“ (toliau – Saugios visuomenės programa) komiteto posėdis. Posėdį organizavo EK Migracijos ir vidaus reikalų generalinis direktoratas. Renginyje taip pat dalyvavo visų Europos Sąjungos valstybių narių ir kandidačių, mokslinių tyrimų vykdomosios įstaigos, Ryšių tinklų, turinio ir technologijų direktorato atstovai, ESCO atsova

1. Svarstyti klausimai:

Posėdžio metu aptarti šie klausimai:

Kibernetinio saugumo viešojo ir privataus sektorių partnerystės kontraktas (angl. *Contractual Public-Private Partnership* (cPPP)),

Saugios visuomenės programos 2018–2020 metų darbo programos projektas,

Europos Komisijai pateiktų finansuoti projektų saugumo mokslinių tyrimų srityje analizė.

Kiti klausimai.

2. Posėdžio eigos apibendrinimas:

Pristatytas Kibernetinio saugumo viešojo ir privataus sektorių partnerystės kontraktas (cPPP).

Europos Komisija pasirašė bendradarbiavimo kontraktą su Europos kibernetinio saugumo asociacija (ECSO) dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės kibernetinio saugumo srityje. Šio kontrakto tikslas – ankstyvuosiuose mokslinių tyrimų ir inovacijų proceso etapuose paskatinti skirtingų veikėjų bendradarbiavimą ir sukurti kibernetinio saugumo sprendimus tokiuose sektoriuose kaip sveikata, transportas ir finansai.

Paminėtina, kad ECSO yra ne pelno organizacija, kuriai vadovauja pramonės atstovai ir kuri padeda Europos Komisijai įgyvendinti Kibernetinio saugumo viešojo ir privataus sektorių partnerystės kontraktą. ECSO jau turi apie 200 narių, tai verslo, mažos ir vidutinės įmonės, mokslinių tyrimų centrai, universitetai, praktiniai vartotojai, operatoriai, klasteriai, verslo asociacijos valstybės institucijos ir kt.) iš 27 šalių: Austrijos, Belgijos, Kipro, Čekijos, Danijos, Estijos, Suomijos, Prancūzijos, Vokietijos, Graikijos, Vengrijos, Airijos, Izraelio, Italijos, Latvijos, Liuksemburgo, Norvegijos Lenkijos, Portugalijos, Rumunijos, Slovakijos, Ispanijos, Švedijos, Šveicarijos, Olandijos, Turkijos ir Didžiosios Britanijos. ECSO remia įvairių tipų projektus ir iniciatyvas, kurių tikslas – vystyti, skatinti ir remti Europos kibernetinį saugumą. Paminėtinas faktas, kad ECSO veikloje dalyvaujančios verslo organizacijos įsipareigojo investuoti 500 mln EUR į „Horizontas 2020“ projektų įgyvendinimą.

Saugios visuomenės programos 2018–2020 metų darbo programos projektas (toliau – projektas).

Europos Komisija pristatė Saugios visuomenės darbo programos 2018–2020 m. projektą. Paminėtina, kad Lietuvos teisėsaugos institucijoms aktualios yra šios temos: „Nauji metodai, skirti prekybai žmonėmis užkardyti, tirti ir sumažinti“, „Kombinuotų fizinių ir kibernetinių kritinės infrastruktūros grėsmių prevencija, atskleidimas, reagavimas ir užkardymas Europoje“, „Kibernetinių atakų ir kitos rizikos valdymas“, „Žmogiškasis faktorius, socialiniai, visuomeniniai ir organizaciniai aspektai sprendžiant kovos su organizuotu nusikalstamumu ir

terorizmu problemas“, „Sprogmenų aptikimas, žvalgyba, teismo ekspertizė“, „Infrastruktūros apsauga Europoje“, „Nelaimėms atspari visuomenė“ ir kt. EK užsiminė, kad parengtą programos projektą pateiks ES šalims galutinai derinti gegužės mėnesį.

Europos Komisijai pateiktų finansuoti projektų saugumo mokslinių tyrimų srityje analizė.

EK atliko lyginamąją 2014–2016 m. ES šalių narių pateiktų paraiškų finansuoti saugumo mokslinius tyrimus analizę. Analizės tikslas – įvertinti finansuotų paraiškų kokybę. Išvados: a) per pastaruosius metus pagerėjo pateiktų projektų gauti EK paramą rašymo kokybė; b) didžioji dauguma projektų, gavusių aukštą ekspertų įvertinimą, yra finansuoti EK; c) vis dar reikšmingas gerai įvertintų projektų skaičius nėra finansuotinas, kas nurodo stiprų teikiamų projektų konkurencingumą.

Kiti klausimai

EK paprašė šalių narių pateikti pastabas ir pasiūlymus dėl darbo programos projekto el. paštu iki 2017 m. balandžio 28 d. LR Vidaus Reikalų Ministerija planuoja teikti siūlymus dėl šių kvietimų tematikų papildymo:

Prekybos žmonėmis temą „New methods to prevent, investigate and mitigate trafficking of human beings“ teikiamas siūlymas papildyti ir išdėstyti taip: „Introduction of harmonized methods to prevent, investigate and mitigate trafficking of human beings. Mitigation, assistance and protection of THB victims“.

Programoje gana išsamiai išdėstytos kovos su terorizmu ir kitais nusikaltimais gairės, tačiau nors pats šaukimas pavadintas *Fight Against Crime and Terrorism*, tema – SU-FCT01-2018-2019-2020: „Human factors, and social, societal, and organisational aspects to solve issues in fighting against crime and terrorism“, kovos su terorizmu potėmės nėra. Yra išskirta tik „violent radicalization“. Ši potėmė Lietuvai atsižvelgiant į geopolitinę padėtį ir kitus faktorius yra labai aktuali, todėl LR VRM siūlo apsvarstyti galimybę įtraukti dar vieną potėmę ir ją pavadinti taip: „Developing comprehensive multi-disciplinary and multi-agency approaches to prevent and counter terrorism“.

Pagal temą „Digital security“ pasigendama temų, kurios būtų skirtos teisėsaugos institucijų pajėgumui užkardyti, atskleisti, tirti elektroninėje erdvėje esančias kibernetines grėsmes ar padarytus nusikaltimus (inovacijos yra labai aktualios kibernetinių nusikaltimų duomenų, įrodymų rinkimui ir išsaugojimui, nuolatinei ir plačiai internetinės erdvės stebėsenai, reikia bendradarbiavimo su privačiu sektoriumi plėtos, galimybės nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo ir kriminogeninės padėties analizės tikslais naudotis privataus sektoriaus partnerių teikiamomis interneto stebėjimo ir analizės produktų paslaugomis analize ir pan.).

Tema dėl kriminalistinių tyrimų veiklos LR VRM siūlo papildyti programą tokiu aspektu – „Robotization and full automation of forensic analysis such as DNA, chemicals substances, explosive materials“.

3. Posėdžio sprendimai, kito posėdžio data:

Siūlymų teikimas Saugios visuomenės programos 2018–2020 metų darbo programos projektui iki gegužės 10d. Naujas programos projektas įskaitant ir suplanuotą biudžetą bus pristatytas gegužės 20-22d.

Galutinė dokumento versiją EK planuoja birželio pabaigoje, sekančio komiteto posėdžio metu.

4. Pasiūlymai dėl tolesnių Lietuvos veiksmų:

- Prisijungti prie LR VRM pasiūlymo organizuoti informacinį renginį, siekiant pristatyti VRM padaliniams „Horizonto 2020“ Saugios visuomenės programos projektą bei galimybes joje dalyvauti teikiant paraiškas EK paramai gauti.
- Organizuoti apvalaus stalo diskusiją su Lietuvos akademinės bendruomenės ir suinteresuotų institucijų atsovais, siekiant aptarti Lietuvos dalyvavimo H2020 Saugios visuomenės programos šaukimuose rezultatus, padiskutuoti su kokiais iššūkiais susiduria paraiškas teikiančios institucijos, paanalizuoti sėkmės istorijų pavyzdžius. Pristatyti naujas iniciatyvas, kurias koordinuoja LR teisėsaugos institucijos.

5. Pridedama informacija (posėdžio darbotvarkė, išdalyta medžiaga, nuorodos):

6. Tiesioginis ataskaitos rengėjas (Egidija Veršinskienė, VŠĮ Kibernetinių nusikaltimų kompetencijų ir tyrimų centras, direktorė, egidija@13ce.eu .